

درسنامه‌ی

منطق

(دوره‌ی مختصر منطق بر اساس کتاب خلاصه المنطق عبدالهادی فضلی)

تألیف

محمد جواد توکلی خانیکی

انتشارات حورنبید حاور

مشهد مقدس

۱۳۸۹

سرشناسه: توکلی خانیکي، محمدجواد، ۱۳۵۲ -
عنوان و نام پدیدآور: درسنامه‌ی منطق : دوره‌ی مختصر منطق بر اساس کتاب
خلاصه‌المنطق عبدالهادی فضل‌ی/تالیف محمدجواد توکلی خانیکي.
مشخصات نشر: مشهد: خورشید خاور، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری: ۱۴۴ص: ۲۱/۵×۱۲/۵ سم.
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۶۴۳۰-۶-۹ - ۲۵۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی: فیبا - موضوع: منطق
شناسیه افزوده: فضل‌ی، عبدالهادی، ۱۹۳۳ - م. خلاصه‌المنطق
رده بندی کنگره: BC ۵۰/۵ ف ۸۲۲ ۱۳۸۹ - رده بندی دیویی: ۱۶۰
شماره کتابشناسی ملی: ۲۰۸۲۳۱۲

تشریفات خورشید خاور

نام کتاب: درسنامه‌ی منطق (نورده‌ی مختصر منطق بر اساس کتاب خلاصه‌المنطق
عبدالهادی فضل‌ی)
مؤلف: محمد جواد توکلی خانیکي
ناشر و مرکز پخش: خورشید خاور. ۳۶۶۹۴۳۴-۵۱۱
چاپ و صحافی: چاپ ثامن
سال و نوبت چاپ: چاپ اول - پاییز ۱۳۸۹
قطع و شمارگان: رقی، ۱۰۰۰ نسخه
تعداد صفحات: ۱۴۴ صفحه
قیمت: ۲۵۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۶۴۳۰-۶-۹

فهرست

صفحه	عنوان
	سخن ناشر
۹	مقدمه
	درس اول
۱۱	تعریف منطق، موضوع و فایده آن
	درس دوم
۱۵	علم و اقسام آن
	درس سوم
۱۹	دلالت و اقسام آن
	درس چهارم
۲۳	انواع لفظ
	درس پنجم
۲۹	مفرد و مرکب
	درس ششم
۳۵	انواع معنی
	درس هفتم
۳۹	نسبت‌های چهارگانه
	درس هشتم
۴۳	کلیات پنج‌گانه
	درس نهم
۴۷	تعریف
	درس دهم
۵۲	تقسیم و تصنیف
	درس یازدهم
۶۱	قتضای

درس دوازدهم	
۶۵.....	اقسام حملیه
درس سیزدهم	
۶۹.....	تقسیم حملیه موجب
درس چهاردهم	
۷۱.....	اقسام شرطیه
درس پانزدهم	
۷۷.....	استدلال
درس شانزدهم	
۸۷.....	عکس مستوی
درس هفدهم	
۹۳.....	عکس نقیض
درس هجدهم	
۹۷.....	استدلال مستقیم
درس نوزدهم	
۱۰۵.....	اشکال اربعه (چهارگانه)
درس بیستم	
۱۱۵.....	استقراء
درس بیست و یکم	
۱۲۹.....	تمثیل
درس بیست و دوم	
۱۳۳.....	تحلیل و ترکیب
درس بیست و سوم	
۱۳۵.....	تقسیم ترکیب
درس بیست و چهارم	
۱۳۷.....	روش‌های بحث علمی

سخن ناشر

تبلخ و انتشار علوم مختلف از جمله رسالت‌های پیام آوران و ناشران متمهد است.

مؤسسه انتشاراتی خورشید خاور امیدوار است تا در پرتو توجهات حق تعالی و امدادهای الهی و همکاری و همفکری اهل قلم و استادان و محققان دلسوز و مؤمن بتواند به سوی اهداف مشترک خود و مؤلفان محترم گام بردارد. در این راستا از همه استادان و محققان ارجمند رشته‌های گوناگون علمی دعوت به همکاری می‌کند تا با شناسایی نیاز جامعه علمی و عمومی با انجام تحقیقات خود در این زمینه، ما را یاری کنند.

مؤسسه انتشاراتی خورشید خاور، آثار و کتب مؤلفان و مترجمان محترم را با کمال دقت و امانت، در کوتاه‌ترین زمان ممکن و تعداد دلخواه، با کیفیتی مناسب به چاپ می‌رساند تا دانشجویان و مخاطبان دیگر بتوانند به موقع و در اسرع وقت به آن دسترسی پیدا کنند. طبیعی است مسئولیت محتوایی آثار و کتب چاپ شده بر عهده نگارندگان است و مؤسسه انتشاراتی خورشید خاور پیوسته می‌کوشد تا با دقت و بصیرت آنان در محتوا و به مصدق ایه شیرینه «فلینظر الانسان الی طعامه» خوراک فکری سالمی را برای دانش پژوهان فراهم کند.

از صاحب نظران و اصحاب قلم تقاضا دارد هر گونه نقص و یا کمی و کاستی در کتاب را به ناشر یا مؤلف متذکر شوند تا در چاپ‌های بعدی اصلاح شود. مؤسسه انتشاراتی خورشید خاور

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه

منطق در میان علوم جایگاه ویژه‌ای دارد. هرچند آن را به عنوان ابزار علوم می‌شناسند ولی در کنار دیگر علوم رشد و افروزی داشته است. مباحث منطق مورد نیاز تمامی رشته‌های تحصیلی است و نمی‌توان تأثیر مستقیم یا غیر مستقیم آن را در زندگی نادیده گرفت. اغلب انسان‌ها از آن در زندگی روزمره‌ی خویش استفاده‌های زیادی می‌برند هرچند به قوانین و قواعد آن آگاه نباشند. منطق به عنوان یک رشته‌ی علمی در دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمی تدریس می‌شود و بد نیست در همه‌ی علوم حتی علوم پایه و پزشکی دوره‌ی مختصری از منطق گنجانده شود چرا که درست اندیشیدن را به ما می‌آموزد

در حال حاضر غیر از حوزه‌های علمی و رشته‌ی فلسفه و منطق در دانشگاه دیگر رشته‌های الهیات دوره‌ی مختصری از منطق را می‌گذرانند لذا از آنجائی که منابع مفصلی مانند منطق مظفر و منطق خوانساری را به علت کمبود وقت نمی‌توان به طور کامل در دانشگاه تدریس نمود و دانشکده الهیات دانشگاه فردوسی هم منبع اصلی درس مذکور را کتاب «خلاصة المنطق» عبدلهادی فضلی قرار داده است بر آن شدم تا با بازنویسی کتاب مذکور توضیحات و جداولی برای

توضیح بیشتر مطلب و اضافه کردن تمریناتی برای هر درس جهت استفاده‌ی دانشجویان آماده سازم.

لازم به ذکر است در تدوین بعضی تمرینات از منطق کاربردی تألیف آقای علی اصغر خندان و منطق پیام نور تألیف آقای دکتر احد فرامرز قراملکی و منطق مظفر بهره گرفته‌ام و بعضی دیگر نیز بر اساس مثال‌های عینی و کاربردی روزمره به آن اضافه نموده‌ام.

گفتمنی است که در انجام این امر مهم از مشورت آقای دکتر عباس جوارشکیان بهرزی زیادی برده‌ام و بر خود لازم می‌دانم از ایشان کمال تشکر را داشته باشم.

محمد جواد نوکلی خانیکی

پاییز ۸۹ مشهد مقدس